

Einde in zicht ... Start terminale zorg

Marc Merchier

Palliatieve zorg coördinator

AZ Maria Middelaers

Wat is palliatieve zorg ?

WHO 2002:

"Palliatieve zorg is een benadering die de kwaliteit van het leven verbetert van patiënten en hun naasten die te maken hebben met een levensbedreigende aandoening, door het voorkomen en verlichten van lijden, d.m.v. vroegtijdige signalering en zorgvuldige beoordeling en behandeling van pijn en andere problemen van lichamelijke, psychosociale en spirituele aard."

PZ versus terminale zorg

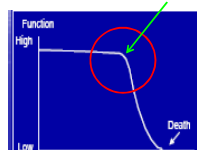
- Nog steeds grote verwarring rond beide begrippen ➡ PZ wordt maar al te vaak gelijkgeschakeld met terminale zorg
- Terminale zorg = laatste 3 maanden (of korter !) van het leven
- In de terminale zorg ➡ doorgedreven PZ
- Is het laatste stadium van de PZ

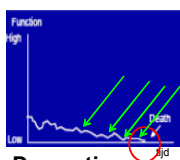
Vormen van levenseinde, kantelmoment

Orgaan falen

Kanker

Dementie

Symptomen terminale fase

- Slaperigheid → sub-comateuze toestand
- Steeds minder eten en drinken, moeilijk slikken
→ belang van mondzorg !
- Terminale onrust en doodsangst, verwardheid

Symptomen terminale fase

- Veranderende ademhaling
→ Cheyne-Stokes ademhaling
- Hartslag veranderd
- Doodsreutel
- Doodsmasker en lijkvlekken

Hoe gaan wij als zorgverstrekkers hiermee om

- Zorg voor de juiste '*deskundigheid*' voor jezelf en je team om:

– De juiste '*symptomen*' te herkennen in deze fase van het leven van de patiënt.

Hoe gaan wij als zorgverstrekkers hiermee om

Gebruik maken van uw

'Intuïtie'

om de toestand van de patiënt aan te voelen

"Intuïtie, inzicht zonder nadenken, speelt een belangrijke rol in beslissingen die we dagelijks nemen.

Dit is misschien zelfs belangrijker dan de rol van rationele overwegingen."

Malcolm Gladwell (EOS juni 2011)

Hoe gaan wij als zorgverstrekkers hiermee om

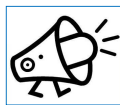
- "Je hele persoonlijkheid, je emoties en je *intuïtie* spelen mee in alle beslissingen die je de hele dag maakt. In de keuzes die je maakt en in de kritische vragen die je wel of juist niet stelt."

Cees Dekker (Eos juni 2011)

- Opmerkzaamheid !
- **Moed** om op je intuïtie te vertrouwen en om tegen de gevestigde opvattingen in te gaan.

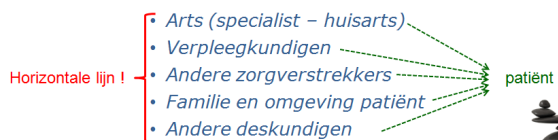

Hoe gaan wij als zorgverstrekkers hiermee om

• Gebruik maken van communicatie

– Een goede 'communicatievorm' hanteren met de:

Hoe gaan wij als zorgverstrekkers hiermee om

Gebruik maken van een 'klinisch pad stervensfase'

– Een instrument voor het leveren van goede palliatieve zorg in de stervensfase.

– Een hulpmiddel om :

- de kwaliteit van zorg
- de communicatie met de patiënt en diens naasten
- de samenwerking tussen de zorgverleners

te waarborgen.

